

Tweede Kamer, 26e vergadering, Woensdag 21 november 2007

Algemeen

Aanvang: 10.15 uur

Sluiting: 02.50 uur

Voorzitter: De Pater-van der Meer

Ik deel de Kamer mee dat er geen berichten van verhindering zijn.

Belastingplan 2008

De heer **Jules Kortenhorst** (CDA):

Onder het mom "niet leuker, maar wel gemakkelijker" maak ik een aantal kanttekeningen. De verpakkingenbelasting kan principieel rekenen op de steun van mijn fractie, maar bij de uitvoering daarvan is de grootst mogelijke aandacht voor eenvoud en administratieve lasten van belang. Dat is zeker het geval als het gaat om de grens van 15.000 kg, de last minute verpakkingen en de aansluiting bij het Verpakkingenbesluit. Ook de toezegging dat de aanbevelingen van het CE in Delft voor een actualisatie van de tarieven voor 2009 worden overgenomen, is voor mijn fractie van belang. En wij moeten de bio-materialen lager belasten.

De heer **Irrgang** (SP):

De SP steunt de invoering van de verpakkingenbelasting. Tijdens het wetgevingsoverleg is uitgebreid gesproken over een vrijstelling of een verlaagd tarief voor bio-verpakkingen. De vraag of dat mogelijk is, dan wel of er een norm kan worden bepaald voor wat bio-verpakkingen zijn, is blijven hangen. De heer Cramer heeft een amendement ingediend waarin hij aansluit bij een Europese norm. Ik ben geneigd dat amendement te steunen. Het gaat om een verlaagd tarief en niet om een vrijstelling. Ik ben benieuwd naar de reactie van de staatssecretaris daarop. Ik kan mij er goed in vinden en volgens mij was ik niet de enige woordvoerder.

Het gaat er natuurlijk om dat wij met een belasting op verpakkingen ook een beetje innovatie stimuleren: bio-verpakkingen in plaats van verpakkingen die minder goed zijn voor het milieu.

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66):

Ik zal nu verder gaan met belastingplan, mevrouw de voorzitter. Het belastingplan roept op tal van andere punten vragen en twijfels op. Ik ben sterk voor vergroening, maar is die verpakkingenbelasting wel uitvoerbaar?

De heer **Van Dijck** (PVV):

Over de complexiteit het volgende. Terwijl de staatssecretaris heeft aangegeven dat hij wil inzetten op vereenvoudiging, introduceert hij allerlei maatregelen die het er voor burgers en bedrijfsleven niet gemakkelijker op maken; zo bestaan er veel klachten over de uitvoerbaarheid van de verpakkingbelasting en de aftopping van de pensioenpremieaftrek voor pensioenverzekeraars. We hebben de mond vol over het vestigingsklimaat, maar introduceren elke keer opnieuw belastingen en heffingen die het leven van de burger verzwaren. Hoe denkt de staatssecretaris het belastingstelsel in deze periode te vereenvoudigen?

De heer **Cramer** (ChristenUnie):

Een punt van het vergroeningspakket waarvoor de ChristenUnie al lang pleit, is de verpakkingbelasting. Naar onze mening kan deze belasting een stimulans vormen voor innovatie en voor minder milieubelastende manieren van verpakken. Het is daarom opmerkelijk dat er geen aparte categorie is voor de bio-kunststoffen. Als wij echt op basis van milieudruk gaan belasten, moeten wij het ook goed doen. Ik heb daarom een amendement ingediend om voor bio-kunststoffen een aparte categorie te maken. Los daarvan vraag ik of de staatssecretaris in de evaluatie van de verpakkingbelasting ook wil bekijken of de belasting op bio-kunststoffen nog verder omlaag kan, wanneer mocht blijken dat de milieudruk inderdaad lager is.

De heer **Tang** (PvdA):

Wij zijn een warm voorstander van de verpakkingbelasting. Wij hebben daar wel twee kanttekeningen bij gemaakt, die wij in amendementen gestalte zullen geven. Het eerste amendement behelst dat bio-degradeerbare verpakkingen in een lager tarief terechtkomen; dat sluit aan bij de idee van de milieudruk en de achterliggende idee van de verpakkingbelasting. Ten tweede zouden statiegeldsystemen van ons ook in een lager tarief mogen. Daarbij speelt wel degelijk mee dat de milieudruk van de retoursystemen lager is. Ook speelt mee dat de bedrijven in die systemen moeten investeren en daarom een extra prikkel moeten krijgen en dus extra beloofd of ontzien moeten worden in de verpakkingbelasting. Dat is toch de manier waarop wij de verpakkingen in de toekomst geregeld willen zien: duurzaam, bio-degradeerbaar of retoursystemen zo veel mogelijk aanmoedigen.

De heer **Van der Vlies** (SGP):

Mijn fractie staat op zich zelf positief tegenover de verpakkingbelasting als middel om de milieudruk door te rekenen in de prijs van producten. Daar is niets mis mee. Dat steunt mijn fractie als grondgedachte. Het gaat dan echter om de manier waarop dat ten uitvoer wordt gelegd. Wij stuiten dan op verpakkingen op verkooppunten. Dat is een lastig probleem. Ik heb daar enkele collega's ook over horen spreken. De staatssecretaris heeft daar wel op gereageerd, maar hij heeft mijn fractie niet in alle opzichten gerustgesteld. Mijn voorstel is -- ik heb op dat punt een amendement in voorbereiding -- om de inwerkingtreding van de verpakkingbelasting op het onderdeel dat de verpakking op verkooppunten raakt, tot nadere datum uit te stellen en zo snel mogelijk met de branche tot een convenant te komen en dit

onderdeel van het plan via koninklijk besluit van kracht te laten worden. Het gaat om de artikelen 36s, onder a, lid 1 en artikel 36sb, lid 1 onder c. Dat zou dan op termijn worden gesteld en afhankelijk van een convenant met de betreffende sector van kracht worden.

Wij steunen het amendement van collega Cramer over de composteerbare verpakkingen. Dat is een innovatieve ontwikkeling en die moeten wij zeker stimuleren en niet ontmoedigen.

De staatssecretaris:

Mevrouw Koşer Kayavroeg of de maatregel voor verpakkingenbelasting uitvoerbaar is. Tijdens het wetgevingsoverleg heb ik een aantal keren aangegeven dat de verpakkingenbelasting in nauw overleg met het bedrijfsleven vorm is gegeven. Daarbij is goed gelet op de reeds bestaande bedrijfsheffing. Ik twijfel dan ook niet aan de uitvoerbaarheid. Uiteraard zal bij een nieuwe belastingmaatregel, zoals die voor de verpakkingenbelasting, niet altijd op alle punten voor 100% duidelijkheid bestaan. Daarom zal juist voor de verpakkingenbelasting de Belastingdienst in nauw overleg met het bedrijfsleven de uitvoering ter hand nemen, zodat deze uitvoering een goede invulling krijgt.

Mevrouw Koşer Kaya (D66): Voorzitter. Wil de staatssecretaris reageren op hetgeen in Het Financiële Dagblad stond naar aanleiding van een studie van Price Waterhouse Coopers en de Wereldbank? De verpakkingenbelasting zou een voorbeeld van een maatregel zijn die totaal niet werkt en die alleen maar meer administratie met zich meebrengt. Overigens, ik wil dat er iets gebeurt voor de verpakkingen, maar niet op de manier die de staatssecretaris nu wil.

Staatssecretaris **De Jager**:

Ik heb in reactie op het artikel in Het Financiële Dagblad de Kamer een brief gestuurd. Het ging in dat artikel om de stijging van Nederland van ongeveer plaats 80 naar plaats 36. Het onderzoek had in het geheel geen betrekking op de verpakkingenbelasting. Het was dan ook vreemd dat die belasting in dat artikel werd genoemd. Er was op een vreemde manier een verband gelegd. Ik wijs erop dat bij de verpakkingenbelasting heel goed is gelet op de uitvoeringsaspecten. Daarover is overleg gevoerd met de Belastingdienst en vooral met het bedrijfsleven. Gezamenlijk is geconstateerd dat de maatregel voor de verpakkingenbelasting goed uitvoerbaar is. Dat heeft dus ook het bedrijfsleven geconstateerd.

Mevrouw Koşer Kaya (D66): Wat in het Financiële Dagblad staat is ook niet uit de lucht komen vallen. Daarop geeft de staatssecretaris geen antwoord. Ik wil graag dat hij reageert op hetgeen in het Financiële Dagblad over de verpakkingen staat.

Staatssecretaris **De Jager**:

Wat stond daar dan in? Ik heb het ook gelezen, maar het werd alleen als voorbeeld gegeven voor de positie van Nederland op een ranglijst. Maar toen bestond de verpakkingenbelasting nog helemaal niet. Verder werd in het desbetreffende artikel niet inhoudelijk ingegaan op de verpakkingenbelasting.

Mevrouw Koşer Kaya (D66): Er werd heel duidelijk aangegeven dat het voorstel dat er nu ligt een voorbeeld is waarom het vestigingsklimaat in Nederland achteruit gaat.

Staatssecretaris **De Jager**:

Daar ben ik het niet mee eens. De verpakkingenbelasting is er juist een goed voorbeeld van hoe wij een belasting kunnen invoeren in goed overleg met het bedrijfsleven. Dat is mijn antwoord.

De heer **Van der Vlies** (SGP):

De SGP-fractie verzet zich niet tegen de verpakkingenbelasting, maar wij hebben het wel even over de uitvoerbaarheid op de kortere termijn. Daaraan heeft de staatssecretaris geen twijfel, maar hij heeft de pech dat de branche die daarmee bezig is die twijfel, juist over de verpakkingen op de verkooppunten, nog wel heeft.

Staatssecretaris **De Jager**:

Daar kom ik straks nog op.

De heer **Tony van Dijk** (PVV):

Misschien kan de staatssecretaris gelijk een klacht uit de branche meenemen over export van verpakkingsmaterialen. Mij is de klacht ter ore gekomen dat er over export eerst belasting wordt betaald, wat de concurrentiepositie van Nederland schaadt en dat naar de landen waar Nederland naartoe exporteert een rechtstreekse lijn wordt gelegd om die verpakkingenbelasting te omzeilen.

Staatssecretaris **De Jager**:

Export van verpakkingsmateriaal wordt niet als zodanig belast. Als verpakkingsmateriaal naar het buitenland gaat, valt het niet onder de verpakkingenbelasting. Mij is dat geluid niet bekend, maar ik zal er nog eens goed op letten.

Is er een lager tarief voor verpakkingen uit bio-kunststoffen mogelijk, zo hebben onder anderen de heren Korthorst, Van der Vlies, Irrgang, Cramer en Tang gevraagd. Tijdens het wetgevingsoverleg heeft een aantal partijen mij inderdaad verzocht om de behandeling in de verpakkingenbelasting van bio-kunststoffen als verpakkingsmateriaal te herzien. Ook vandaag vraagt een aantal van hen daarvoor mijn aandacht. Er zijn verschillende soorten bio-kunststoffen. Deze kunnen zijn gemaakt van maïs, aardappelschillen en soms ook voor een deel uit aardolie. Als gevolg hiervan is de milieudruk van bio-kunststoffen divers. In zijn algemeenheid is de milieudruk van biokunststoffen lager dan die van normale kunststoffen, alhoewel je over die aardolie wel twijfels kunt hebben. Om die reden past het in de gedachte achter de verpakkingenbelasting om een verpakking uit bio-kunststoffen lager te belasten dan een verpakking uit normale kunststoffen. Een vrijstelling vind ik ook om de genoemde redenen niet op zijn plaats. De milieudruk van het merendeel van de bio-kunststoffen is namelijk nog steeds substantieel.

Voorwaarde voor een lager tarief is dat bio-kunststoffen goed zijn af te bakenen, want anders is een lager tarief niet uit te voeren. Gebleken is dat er een Europese norm voor bio-kunststoffen bestaat. Als een bio-kunststof voldoet aan deze norm, mag het in Nederland het

zogenaamde kiemplantlogo dragen. Hierdoor zijn bio-kunststofverpakkingen duidelijk herkenbaar. Daarom ben ik van mening dat, als er gebruik wordt gemaakt van de bestaande Europese norm biokunststoffen, het mogelijk is om een onderscheid te maken.

Wat de hoogte betreft van een eventueel lager tarief voor bio-kunststoffen, is het nodig dat er een duidelijk milieucijfer wordt vastgesteld. Helaas bestaat er op dit moment nog niet zo'n cijfer. Gezien de korte termijn tot de stemming is het ook niet meer mogelijk om zo'n cijfer vast te stellen. Om die reden kan ik voor het eerste jaar instemmen met het door de ChristenUnie ingediende amendement om de milieudruk van bio-kunststoffen op de helft van normale kunststoffen te zetten. Voor latere jaren zal er een milieucijfer moeten worden vastgesteld, zoals ook is gebeurd met de andere materialen. Dat zal in de loop van 2008 moeten gebeuren.

Als de milieudruk anders blijkt te zijn, dan zal het tarief daarop uiteraard weer naar boven of naar beneden moeten worden aangepast.

De heer Tang verzocht om flessen waarvoor verplicht een statiegeldsysteem geldt aan te merken als secundaire/tertiaire verpakkingen, waardoor het tarief voor statiegeldflessen lager wordt. Zoals ik hem al in het wetgevingsoverleg heb gezegd, ontraad ik dit. Het statiegeldsysteem en de verpakkingenbelasting hebben namelijk heel verschillende achtergronden. De verpakkingenbelasting brengt de milieudruk van verpakkingen in de prijs tot uitdrukking. De statiegeldregeling zorgt voor een hogere recycling. Bij de berekening van de milieudruk van glas en kunststof is rekening gehouden met het bestaan van statiegeldsystemen. Ik zie geen reden noch een rechtvaardiging om in de verpakkingenbelasting alleen statiegeldflessen een andere behandeling te geven. Zo'n uitzondering zal verzoeken tot andere uitzonderingen uitlokken. Waarom alleen statiegeldflessen gunstiger behandelen en niet andere verpakkingen waarvoor eveneens een statiegeldsysteem geldt?

Daarnaast is van belang dat bij de introductie van een lager tarief sprake kan zijn van staatssteun. Het lagere tarief zal daarom moeten worden aangemeld bij de Europese Commissie, die dat moet goedkeuren. Een positieve reactie is niet op voorhand te verwachten: België heeft eerder problemen gehad met de vrijstelling voor statiegeldflessen in de Belgische drankverpakkingenbelasting.

Tot slot merk ik op dat het lagere tarief voor statiegeldflessen de belasting complexer maakt. Statiegeldflessen moeten bijvoorbeeld expliciet worden geadministreerd. Een toename van de administratieve lasten ligt dan voor de hand. Ik heb al eerder gezegd dat statiegeld - retourverpakkingen die in Nederland opnieuw op de markt worden gebracht, juist een grote bevoordeling kennen in de verpakkingenbelasting omdat ze maar één keer worden belast. Dat is juist een heel positieve prikkel voor het opnieuw op de markt brengen van statiegeldverpakkingen. Iedere keer dat een verpakking dus opnieuw in circulatie wordt gebracht, is deze vrijgesteld van de verpakkingenbelasting. Dat is een heel grote prikkel. Wij vinden dat een belangrijker prikkel dan om in het algemeen statiegeldverpakkingen in een lager tarief onder te brengen of vrij te stellen; dat geldt eveneens voor de verpakkingen die maar één keer worden gebruikt en dus een hoge milieudruk kennen.

De heer **Tang** (PvdA):

Er wordt hier een hele rits argumenten te voorschijn gehaald. Op mijn argument wordt echter niet ingegaan. Overigens is de dominotheorie altijd wel heel leuk: als wij dit doen, dan dat... Een ander argument dat ik wel leuk vind, is dat wij de verpakkingenbelasting blijkbaar nog ingewikkelder kunnen maken. Wij hebben nu al 21 soorten en die 22ste blijkt nu net de druppel te zijn.

Deze bedrijven moeten investeren in systemen en dat kost geld. Kunnen ze een tegemoetkoming in die last krijgen, bijvoorbeeld in de vorm van een lager tarief in de verpakkingenbelasting? De staatssecretaris gaat hierbij niet in op mijn argument, maar het lijkt toch heel logisch? Bovendien hoor ik dan ook graag van hem of het juist is dat de milieudruk van die retoursystemen van statiegeldverpakkingen, zeker die verpakkingen die meerdere malen gebruikt worden, lager is dan van andere verpakkingsvormen. Daar zijn wij het toch wel over eens? Is dat dan niet de verpakkingswijze van de toekomst?

Staatssecretaris **De Jager**:

De verpakkingenbelasting is niet bedoeld voor het investeren in retoursystemen. Zij is bedoeld om de milieudruk tot uitdrukking te brengen in de prijs. Een statiegeldverpakking die maar een keer wordt gebruikt, heeft dezelfde milieudruk als een identiek flesje zonder statiegeld. Dan is het goed dat deze hetzelfde wordt belast. Maar als het flesje tien of twintig keer opnieuw in de markt wordt gebracht, dan is er sprake van een lagere milieudruk, vanwege het hergebruik. Daarover ben ik het met de heer Tang eens. In die gevallen werkt de verpakkingenbelasting enorm sterk als prikkel, omdat bij twintig keer hergebruik maar een twintigste van de verpakkingenbelasting in rekening wordt gebracht. Dat is dus bijna niks meer. De prikkel is nog steeds heel erg stevig om echte retourverpakkingen op de markt te brengen en niet verpakkingen die alleen maar het etiket "statiegeldverpakking" hebben, maar feitelijk helemaal niet opnieuw worden gebruikt. Die hebben nog steeds eenzelfde soort milieudruk.

De heer **Tang** (PvdA):

Het is dus wel zo dat de milieudruk van het statiegeldsysteem, bij meergebruik, lager ligt dan van andere verpakkingen?

Staatssecretaris **De Jager**:

Bij meergebruik is dat absoluut het geval. Meergebruik is dus ook vrijgesteld in de verpakkingenbelasting. Daarmee wordt de lagere milieudruk tot uitdrukking gebracht.

Bij last-minute verpakkingen, waarover de heer Van der Vlies een vraag had, gaat het niet over de vraag of ze daadwerkelijk op het verkooppunt worden gevuld, maar om de vraag of ze ontworpen en bedoeld zijn om op het verkooppunt te worden gevuld. Voor veel last-minute verpakkingen zal duidelijk zijn of aan deze definitie wordt voldaan. Voorbeelden van dit soort verpakkingen zijn tassen, patatbakjes en zakjes en bakjes voor het verpakken van vlees. Er zal een groep van verpakkingen overblijven waarbij minder duidelijk is of deze voldoen aan de definitie. Over alle wettelijke definities kunnen discussies ontstaan. Om hierom de inwerkingtreding uit te stellen gaat echter veel te ver. Er zijn al volop gesprekken gaande tussen het bedrijfsleven en de Belastingdienst over de uitvoering van de verpakkingenbelasting. Hierin kan ook het probleem van de last-minute verpakking worden meegenomen. Uiteraard kunnen hierbij ook convenanten worden gesloten. Verder, in

tegenstelling tot wat de heer Van der Vlies aanneemt, moet wel bedacht worden dat de eerste echte aangifte voor de verpakkingenbelasting pas in het eerste kwartaal van 2009 hoeft te worden gedaan. Voor die tijd is de maatregel voorlopig. Er is dus nog tijd om dit soort kwesties met elkaar te bespreken. Ook zal de Belastingdienst over het eerste jaar terughoudend zijn met boetes, wetende dat er sprake is van een nieuwe belasting waar partijen aan moeten wennen.

De heer **Van der Vlies** (SGP):

Het gaat mij inderdaad om het grijze gebied. De staatssecretaris geeft zelf aan dat hij daar nog over in gesprek is. Het gaat nu om de vraag: voer je een belasting in, waarna je tot precisering komt en mogelijk zelfs tot een convenant met afspraken, of doe je het omgekeerd?

Mijn pleidooi is om het omgekeerd te doen. Overigens wil ik nadenken over het argument dat de eerste aangifte pas in het eerste kwartaal van 2009 valt, maar over 2008 gaat. Vanaf 1 januari 2008 moeten de bedrijfsgenoten administreren wat zij wel en niet moeten aangeven. Er moet dus van meet af aan duidelijkheid zijn. Anders gaan die administratieve systemen ook nog de mist in.

Staatssecretaris **De Jager**:

Daarover vindt met de branche goed overleg plaats. Het grootste gedeelte van de branche is al bekend met een dergelijke heffing conform het Verpakkingenbesluit. Op basis van de gesprekken van de Belastingdienst met de branche voorzien wij geen problemen op dit punt. Ik heb aangegeven dat de dienst coulant zal zijn met het opleggen van boetes en dat er een gewenningstijd is. Uitstel zal weinig helpen, want de nadere definitie zal in de praktijk voor een gedeelte moeten worden ingevuld. De wettekst is duidelijk. Het specifieke product zal op microniveau altijd een bepaalde classificering vergen. Dat is echter "ongoing business" voor de Belastingdienst. Dat moet men samen met het bedrijfsleven jaar in jaar uit doen.

De heer **Jules Kortenhorst** (CDA):

Met de heer Van der Vlies ben ik nog steeds bezorgd over de manier waarop dit gaat uitwerken, maar ik ben bereid de toezegging van de staatssecretaris te accepteren. De Belastingdienst moet in het vaststellen van de convenanten dan wel redelijkheid en billijkheid betrachten op punten waar het onderscheid heel moeilijk te maken is. Ik zou het heel lastig vinden als de importeur straks stapeltjes "eindgebruik" en "gewone verpakkingenbelasting" moet gaan maken afhankelijk van de vraag aan wie geleverd wordt.

Staatssecretaris **De Jager**:

Redelijkheid en billijkheid, dat zou zomaar het motto van de Belastingdienst kunnen zijn. Uiteraard zullen wij dat betrachten.

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66):

Laat ik beginnen met de uitleg over de uitvoerbaarheid van de verpakkingenbelasting. Pakken papier zijn er nodig om uit te leggen dat die goed zal uitwerken. Ik ben niet gerustgesteld door de antwoorden van de staatssecretaris.

De heer **Van der Vlies** (SGP):

Ik heb een amendement in voorbereiding gehad over de belasting op "last minute"-verpakkingen, dat zijn de verpakkingen aan het verkooppunt. De staatssecretaris heeft daarop gereageerd en wij hebben er een interruptiedebat over gevoerd. Ik zie af van het indienen van dat amendement. Dit doe ik met enige zorgen, maar ik begrijp dat de staatssecretaris in het overleg met de sector een eind kan komen. Hij kan een convenant sluiten en hij kan met een fiscale onderlegger komen. De staatssecretaris heeft gezegd ruimhartig te zijn, zeker in de gewenningsperiode. Hij zou niet meteen met een boete zwaaien. Ik geef de staatssecretaris op dit punt een kans, mede gelet op de politieke werkelijkheid. Ik heb de koppen geteld en ik denk dat mijn amendement geen kans maakt.

Staatssecretaris **De Jager**:

Op stuk nr. 36 hebben de fracties van ChristenUnie, CDA en PvdA een verzamelamendement ingediend. Het betreft het terugdraaien van het afschaffen van de meewerkaf trek, het invoeren van een vrijstelling voor box 3 in de heffingskorting naar analogie van het maatschappelijk beleggen in Alternextbedrijven, het invoeren van een aparte tarief voor verpakkingen van bio-kunststof gecertificeerd volgens de Europese norm EN 13432, het aanmerken van statiegeldflessen als secundaire/tertiaire verpakking en een additionele verhoging van de accijns op shag met €1,90 per duizend gram rooktabak. De totale accijnsverhoging op shag in het Belastingplan 2008 komt daarmee op €9,15 per duizend gram shag.

In de dekking is voorzien. De opbrengst van de additionele accijnsverhoging op shag is 19 mln. In 2008 is die opbrengst 9,5 mln. vanwege de invoeringsdatum van 1 juli.

Ik sta sympathiek tegenover het differentiëren van verpakkingen naar milieudruk. Wij weten nog niet zo goed wat de milieudruk is van verpakkingen van biologisch afbreekbare kunststoffen. Wij zijn uitgegaan van een inschatting. In die zin is wat in het amendement wordt voorgesteld mogelijk, maar de methodiek is een beetje grof. Ik heb er al op gewezen dat bio-kunststoffen op basis van aardolie kunnen worden geproduceerd. Daar kunnen wij volgend jaar verder over spreken.

Ik zeg nogmaals dat een statiegeldsysteem en een verpakkingenbelasting totaal verschillende achtergronden hebben. Met de verpakkingenbelasting wordt de milieudruk in de prijs tot uitdrukking gebracht en met de statiegeldregeling wordt een hoger hergebruik en recycling beoogd. De speciale behandeling van statiegeldflessen kan leiden tot meer uitzonderingen. Wij hebben juist geprobeerd om de verpakkingenbelasting met zo weinig mogelijk uitzonderingsregelingen te starten, maar het zijn er inmiddels al meer geworden dan wij verwachtten. Dat ligt zowel aan het kabinet als aan de Kamer. Ik heb ook al gezegd dat er goedkeuring moet worden gevraagd aan de Europese Commissie omdat er aspecten van staatssteun aan kleven.

Ik laat het oordeel over dit amendement over aan de Kamer. Ik was er enthousiaster over geweest als de statiegeldverpakkingen erbuiten waren gebleven. Dat onderdeel had beter gekund. Ik vind dat wij een goede keuze hebben gemaakt door uit te gaan van de milieudruk. Daar staat tegenover dat de dekking correct is. Ik laat dus het oordeel over dit amendement over aan de Kamer.